

CUPRINS

Lista cărților Bibliei	iv
Lista hărților	v
Lista tabelelor și a ilustrațiilor	vi
Introducere la ediția în limba engleză	vii
Caracteristicile <i>Bibliei de studiu</i>	ix
Sigle și abrevieri	xi
Transliterări ale alfabetelor ebraic și grecesc	xi
Comitetul <i>Bibliei de studiu Andrews</i>	xii
Echipele tehnice a <i>Bibliei de studiu Andrews</i>	xiii
Comitetul <i>Bibliei de studiu</i> (ediția românească)	xiii
Prefață la ediția în limba română	xiv
Inspirația Bibliei	xvi
Mesajul Bibliei	xviii
Vechiul Testament*	1
Noul Testament*	1287
Materiale auxiliare	1801
Să mergem pe calea Bibliei	1803
Index tematic	1809
Plan de citire a Bibliei	1814
Concordanță biblică	1816

* Pentru un cuprins detaliat al cărților Bibliei și paginile aferente, vezi pagina următoare (iv).

INTRODUCERE LA EDIȚIA ÎN LIMBA ENGLEZĂ

Lumină. Profunzime. Adevăr.

Țineți acum în mâinile dumneavoastră un volum în care veți găsi două lucruri foarte importante. E vorba mai întâi de însuși Cuvântul lui Dumnezeu – Biblia, iar în al doilea rând, de un sistem valoros de studiu pentru aprofundarea acestui Cuvânt. Sunt două lucruri distincte, iar cel mai important dintre ele este Biblia.

Biblia este o carte unică. Nimic nu poate fi adăugat la ea. Nimic nu poate fi scos din ea. Orice s-ar spune sau s-ar scrie despre ea, Biblia nu este subordonată nimănui altcuiva decât lui Dumnezeu, care a inspirat-o. Oricine dorește să-L cunoască pe Dumnezeu și ceea ce-Și dorește El pentru omenire trebuie să urmeze Biblia. Ea este Cuvântul suprem.

Cuvântul lui Dumnezeu este lumină. De altfel, primul lucru creat de El în lumea noastră, prin rostirea unui cuvânt, a fost lumina (Gen. 1:3). Psalmistul spunea: „Cuvântul Tău este o candelă pentru picioarele mele și o lumină pe cărarea mea” (Ps. 119:105). E adevărat că în Biblie există lumină multă, accesibilă cititorului. Însă orice persoană care cercetează cu seriozitate Biblia știe că de multe ori ceea ce este clar și simplu este totodată și foarte profund. Lumina cerului senin pare a fi o simplă și frumoasă boltă. Se știe totuși că ea este foarte adâncă – la fel ca universul însuși. Pe măsură ce urmăm lumina mai adânc, fie în univers, fie în Biblie, descoperim mereu un adevăr mai profund despre Creatorul tuturor lucrurilor. *Biblia de studiu Andrews (Andrews Study Bible)* ne este utilă în această călătorie. Sistemul ei de studiu îl va ajuta pe orice cititor să cunoască Biblia mai bine. Tocmai din acest motiv este ea o *Biblie de studiu* cu o contribuție unică la înțelegerea luminii, profunzimii și adevărului din Cuvântul lui Dumnezeu.

Trei calități

Biblia de studiu Andrews își propune să fie credibilă din punct de vedere academic, corectă din punct de vedere teologic și utilă din punct de vedere practic.

Credibilitatea academică se referă la faptul că autorii notelor de studiu și ai articolelor sunt cercetători competenți ai Bibliei. Ei cunosc subiectele despre care au scris. Provin de pe șase continente și din unsprezece țări. Au studiat, au predat, au scris și au publicat în multe locuri din lume. Efectul combinat al perspectivei lor internaționale oferă un plus de validitate lucrării lor, deoarece mesajul lui Hristos este destinat lumii întregi. Acești cercetători au făcut din cunoașterea istoriei, a culturii și a limbilor biblice ocupația vieții lor și au capacitatea de a-și prezenta cunoștințele într-o manieră care să răspundă celor mai înalte standarde ale cercetării biblice.

Corectitudinea teologică se referă la faptul că instrumentele de studiu trebuie să fie conforme cu mesajul de ansamblu al Bibliei. Cele mai ilustre minți ale omenirii au depus eforturi ca să înțeleagă și să comunice profunzimea adevărului ei. Cărțile care au fost scrise despre mesajul ei ar putea umple biblioteci întregi. Cu toate acestea, unele dintre marile învățături ale ei sunt greșit înțelese, omise ori respinse. Uneori mesajul Bibliei a fost amestecat cu idei din afara ei. Materialele de studiu din această *Biblie* au menirea de a ne păstra toată atenția asupra Bibliei, prin respectarea unei practici importante: compararea unui verset cu alt ver-

Prima carte a lui Moise, intitulată

GENEZA

Titlul

Titlul ebraic este *berēšit* „la început”, acesta fiind primul cuvânt al cărții. Traducerea greacă Septuaginta a folosit cuvântul *génésis* „naștere, descendență, origini” (cf. 2:4; 5:1), titlu care a fost adoptat de traducerea latină Vulgata și a devenit ulterior titlul cărții în cele mai multe traduceri. Geneza reprezintă o parte dintr-un set mai mare, numit Pentateuh (gr. *pentatéuchos* = cinci volume [ale lui Moise]), pe care iudaismul și creștinismul timpuriu îl considerau o singură carte. Pentateuhul este cunoscut în iudaism și sub numele de *tôrâ* „Legea” și formează o unitate structurală al cărei cadru de bază este reprezentat de peregrinările poporului lui Dumnezeu și al cărei centru este reprezentat de cartea Leviticul.

Autorul și data

Chiar dacă autorul nu este menționat, Geneza a fost strâns legată și asociată cu persoana lui Moise, după cum o sugerează o serie de referințe din NT (de exemplu, Fap. 15:1, unde se face referire la circumcizie ca fiind „obiceiul lui Moise”; vezi și In. 7:22). De-a lungul istoriei, cei mai mulți interpreți evrei sau creștini au considerat că Moise este autorul/redactorul Pentateuhului. Totuși, în ultimele două secole și în paralel cu apariția și dezvoltarea raționalismului, această afirmație a fost pusă la îndoială, iar teologii care abordează Biblia folosind critica raționalistă au lansat ipoteza că Pentateuhul ar fi rezultatul unei redactări complexe și de lungă durată, având la bază cel puțin patru surse diferite, scrise de autori anonimi cândva între secolele al X-lea și al V-lea î.Hr.

Însă, dacă luăm în calcul cronologia biblică și argumentele interne ale Genezei, este mai probabil ca această carte (alături de restul Pentateuhului) să fi fost, într-adevăr, scrisă de Moise cândva în secolul al XV-lea î.Hr. Din moment ce el nu ar fi putut fi martor ocular la evenimentele descrise în Geneza (crearea lumii, căderea în păcat, potopul, patriarhii), este foarte probabil ca, pe lângă călăuzirea și viziunile divine, să se fi folosit de istorii și note genealogice, inscripții documentare și tradiții orale, cunoscute de israeliți de la patriarhi. Și alți autori biblici au folosit aproape exclusiv surse documentare și orale (vezi cronicile, evangheliile etc.).

Conținut și teme

Una dintre temele centrale ale Genezei o reprezintă începuturile. Pământul, cerul, lumina, întunericul, animalele, omenirea, căsătoria, săptămâna și Sabatul, familia legământului, păcatul și mântuirea – toate își au începutul înregistrat pe paginile acestei cărți. Prin plasarea unor note genealogice ici și colo în text, cititorului i se reamintește importanța începuturilor (nașterilor) și a continuității.

Geneza reprezintă însă și temelia pentru înțelegerea restului Bibliei. Teologia (Dumnezeu este Creator și Mântuitor), antropologia (omenirea este făcută din țărâna pământului și se va întoarce în țărână), sociologia (înțelegerea căsătoriei, a familiei, a comunității lărgite), cosmologia (originile cos-

pe pământ.” Și așa a fost. ¹²Pământul a dat verdeață, iarbă cu sămânță după solul ei și pomi care fac rod și care își au sămânța în ei, după solul lor. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun. ¹³Astfel, a fost o seară și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a treia.

¹⁴Dumnezeu a zis: „Să fie niște luminători în întinderea cerului, ca să despartă ziua de noapte; ei să fie niște semne care să arate vremurile, zilele și anii ¹⁵și să slujească de luminători în întinderea cerului, ca să lumineze pământul.” Și așa a fost. ¹⁶Dumnezeu a făcut cei doi mari luminători, și anume: luminătorul cel mai mare, ca să stăpânească ziua, și luminătorul cel mai mic, ca să stăpânească noaptea; a făcut și stelele. ¹⁷Dumnezeu l-a așezat în întinderea cerului, ca să lumineze pământul, ¹⁸să stăpânească ziua și noaptea și să despartă lumina de întuneric. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun. ¹⁹Astfel, a fost o seară și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a patra.

²⁰Dumnezeu a zis: „Să mișune apele de viețuitoare și să zboare păsări deasupra pământului pe întinderea

14. Deut. 4:19; Ps. 74:16; 136:7; Ps. 74:17; 104:19; 16. Ps. 136:7,8,9; 148:3,5; 8:3. Iov. 38:7; 18. Iac. 3:15.

21. Cap. 6:20; 7:14; 8:19. Ps. 104:26.

22. Cap. 8:17.

26. Cap. 5:1; 9:6; Ps. 106:3. Ed. 7:29; Fap. 17:26,28,29; 1 Cor. 11:7; Ef. 4:24; Col. 3:10; Iac. 3:9; Cap. 9:2; Ps. 86; 27. 1 Cor. 11:7; Cap. 5:2; Mal. 2:15; Mt. 19:4; Mc. 10:6; 28. Cap. 9:1,7; Lev. 26:9; Ps. 127:3; 128:3,4.

cerului.” ²¹Dumnezeu a făcut peștii cel mari și toate viețuitoarele care se mișcă și de care mișună apele, după solurile lor; a făcut și orice pasăre înaripată după solul ei. Dumnezeu a văzut că erau bune. ²²Dumnezeu le-a binecuvântat și a zis: „Creșteți, înmulțiți-vă și umpleți apele mărilor; să se înmulțească și păsările pe pământ.” ²³Astfel a fost o seară și apoi a fost o dimineață: aceasta a fost ziua a cincea.

²⁴Dumnezeu a zis: „Să dea pământul viețuitoare după solul lor; vite, târâtoare și fiare pământești după solul lor.” Și așa a fost. ²⁵Dumnezeu a făcut fiarele pământului după solul lor; vitele după solul lor și toate târâtoarele pământului după solul lor. Dumnezeu a văzut că erau bune.

²⁶Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate târâtoarele care se mișcă pe pământ.” ²⁷Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască l-a făcut. ²⁸Dumnezeu l-a binecuvântat

1:14-19 După ce a creat forma și „conturul” pământului, Dumnezeu începe acum să-l umple (vezi graficul „Zilele Creației” de mai jos). Soarele, luna și stelele se află sub stăpânirea unui Dumnezeu creator și nu sunt zeități independente, așa cum se credea în majoritatea culturilor din jurul Israelului (Ps. 121:5-7). De menționat faptul că soarele și luna nu sunt nici măcar numite.

1:20-23 **viețuitoare** – Ebr. *néfeš hayyá* „suflet viu”, expresie folosită pentru toate ființele, inclusiv umane (vezi 2:7). **creșteți** – Porunca de a crește și de a se înmulți este parte a binecuvântării divine care va duce la popularea pământului.

1:24-31 Crearea animalelor și a ființelor umane marchează cea de-a șasea zi.

 1:26 Crearea oamenilor urmează un model diferit. Este inclus un apel personal „Să facem”, diferit de poruncile anterioare. Pluralul din poruncă susține conceptul pluralității Dumnezeirii, chiar dacă nu face o referire explicită la Trinitate. Pentru rolul lui Hristos în **CREAȚIE**, vezi In. 1:3; Ef. 3:9; Col. 1:16; Ebr. 1:2. Pentru participarea Duhului Sfânt la **CREAȚIE**, vezi Gen. 1:2.

Pentru mai multe despre **TRINITATE**, vezi Mt. 28:19. **chipul... asemănarea** – Termenii fac referire la o copie sau la o reprezentare apropiată. Gen. 1:26 constituie afirmarea intenției lui Dumnezeu. El îi creează pe oameni după chipul Său, iar apoi le poruncește să stăpânească. **Chipul** apare ca o necesitate pentru *funcționare* sau pentru *îndeplinirea rolului*; ca atare, chipul indică înzestrări fizice, intelectuale, sociale și spirituale care sunt necesare oamenilor pentru a împlini planul pe care-l are Dumnezeu cu ei. Oamenii sunt făcuți după chipul lui Dumnezeu și *reflectă* trăsături divine (cum ar fi moralitatea sau capacitatea de a alege), dar nu sunt în mod inerent divini.

 1:27 **parte bărbătească și parte femeiască** – Sexualitatea face parte din planul divin și va deveni instrumentul prin care se va împlini binecuvântarea rostită de Dumnezeu în v. 28. Mai mult, nici bărbatul și nici femeia nu reprezintă imaginea exclusivă a lui Dumnezeu, ci doar împreună. Pentru o descriere detaliată a **CREĂRII** bărbatului, vezi 2:7; pentru **CREAREA** femeii, vezi 2:18-24.

Zilele Creației

Ziua	Formarea	Umplerea/Popularea	Ziua
1	Lumina (1:3-5)	Luminătorii (1:14-19)	4
2	Firmamentul (1:6-8) • Cerul • Mările	Viețuitoarele cerului și ale apelor (1:20-23) • Păsările • Peștii	5
3	Uscatul (1:9-10) Vegetația (1:11-13)	Viețuitoarele terestre (1:24-25) Ființele omenești (1:26-31)	6

